

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs In Primam Digesti Novi

Bartolus

Lvgdvni, M.D.LXVII.

Re militari.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96158](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96158)

perueniatur ad primum decretum, vel secundum, et tunc non requiritur noua citatio, ut in contrario. Quedam est pena, que ipsum processum non respicit, sed extrinsecus venit, ut si propter contumaciam vellet quis aliquem in certa quantitate damnare, vel ab officio remouere, et tunc requiritur noua citatio, ut habeat terminum intra quem doceat de sua excusatione, ut hic, sciat supra, ubi pop. eda deb. l. fin. facit ad hoc quod not. per Jm. extra de offi. deleg. c. consilium. Secundo nota, quod in delictis negatiuis videtur fundata intentio iudicis p. nentis, nisi per reum probetur esse factum. Casus est hic notabilis. De hoc dixi supra de verborum obligat. l. hoc iure, et ibi plenissime scripsi.

ADDITION.

Alex. Si ad diem. Nota, vide Bar. in l. i. in prin. si quis in ius voc. non ier. et Bald. in l. non ignorat. C. de fruct. l. i. exp. et ibi dicitur, vide infra, et adde Jm. in c. calumniam. de pen. et quod not. Bar. de statulib. l. si statuliberos. §. Stichus. et vide Bal. in l. ea que. in prin. C. quomodo quando iudex. et vide Bartol. in l. i. in prin. si quis ius di. non obtemp. Atque autem contumax possit damnari in expensis sine noua citatione per quam citetur, ut comparat se ad defendendum, nec condemnatur in expensis. Et tenet, quod hic in l. sancimus. C. de iudic. in r. q. sed domi. Auto. in c. de iudic. tenet contra. Nam dicit se non videre differentiam inter mulctam, et condemnationem expensarum, sed constat mulctam non debere imponi contumacie sine noua citatione, ut not. Bart. in l. supra. si quis in ius voc. non ier. sed Jmol. in d. c. tenet contra domi. Auto. dicens, quod ratio differentie potest assignari per id quod not. Bar. hic. Nam que dam est pena, que respicit processum, vel eius accessoria, ut sunt expense litis, et tunc possit sine noua citatione. Nam inaccessoria litis index multum potest, l. ediles. §. item sciendum. de edil. edi. sic tunc possit sine citatione dicta pena imponi, et ita intelligitur dictum Cy. Joan. And. in c. in rem litigum. de dolo et continac. Quedam est pena extrinseca, que non respicit processum, nec accessoria, ut est mulcta, et tunc non possit imponi sine noua citatione, nec sic loquitur dictum Bartol. in d. l. si quis, hic, probatur in d. l. contumacia. ver. penam. secundum Paul. de Cass. ibi. si de re iudic. et eod. tit. l. quidam. in fi. per Jmol. nec obstat quod dicitur in c. a. de sententia excom. quod potest fieri sine noua citatione, ratione contumacie, quia specialis est in eo, quod est potius medicina, quam mortalis de sent. excom. c. i. in vi. Et si velles tenere, quod mulcta possit imponi sine noua citatione, secus in excommunicatione, licet utraque sit pena extrinseca, potest responderi ad istum §. quod loquitur in illo qui habuit licentiam se absentandi pro certo, tunc potest hic habuit bonum initium, licet in termino non comparat nec debet iudicari contumax, nisi citetur ut veniat ad se defendendum, quare non venit in termino. Facit quod no. Jo. And. in c. canoniam. §. porro. super glo. ut lit. non contesta. Ita transit Jmol. in d. c. de iud. sed adde quod ad questionem tetigit. Bar. in l. non ignorat. C. de fruct. l. i. expen. et vnum aliud vide quod ibi dicitur, ad Bar. hic adde quod no. Bar. in c. etrag. ad rep. mendum in ver. executionem. et no. Bar. post Jm. in l. impuberibus. §. si de adm. tut. et Bar. in l. si finita. §. Julianus in versicu. quero, utrum postquam sit contumax peremptorie, et de damno infec. et dicit Jacob. But. in l. nec quicquam. §. vbi decretum. de offi. procon. quod in impolite mulctam non sit iterum citandus, quia si habet iustam causam, poterit postea allegare ad executionem mulcte, facit l. lictitas. §. si de offi. presi. Et ita dicit quidam antiquus doctor se audisse a Bal. in voce. et.

Alex. Noua citatio. Hoc intellige, nisi forte fuerit cōminat. quod nisi comparat mulctabit eum, quia tunc poterit procedere ad mulctam imponendam sine noua citatione, propter contumaciam que precessit, prout etiam in simili videtur tenuisse Bar. in d. §. Julianus, et in d. ver. sed quero utrum postquam est contumax peremptorie, et ibi hoc etiam dicit Jmol. et sic secundum eum facit quod si statuto cauetur, quod si quis bis fuerit citatus ad respondendum positionibus, cum comminatione, et alias habebuntur pro confessatis, quod si non comparat in termino secunde citationis, possit iudex sine alia citatione pronunciare ipsas haberi pro confessatis, licet de iure esset quod iterato citetur Et sic practicitur Bononie.

Probatio bone vite minuit iudicia contra reum.
Sed si ex improbitate No. ter. ibi. inspecto actus, et quod probatio bone vite habet minere iudicia, que faciunt contra malefactorum, et hic, et in l. p. r. §. si. l. non omnes, §. a Barbaris.

In bello No. ter. ibi. etiam si res bene cesserit. Vide glo. super verbo cesserit, que incipit alias gesserit, quam glo. non puto fuisse Accursi. Et in si. dum dicit, quoniam iudices, dic soln. ut not. infra, de reg. iur. l.

non videtur. Item ibi. l. si alius. §. pe. sed ibi qui prohibebat, et habebat ius prohibendi. Nota etiam er hoc §. quod qui intra per murum, vel per vallum, capite puniunt, ut habes etiam §. de re. diuisione. l. si.

LEX III.

Adulterij. Vide gl. in verbo recipiendi, que incip. §. de his qui no. infam. que dicit, quod isto tempore pro adulterio non erat pena impolita capitis. Idem habes in l. si quis vidua. et ibi dicitur §. de questionibus et l. §. miles. §. de his qui no. infam. l. Claudius. §. de his quib. ut indig.

Qui post desertionem Per hanc legem dicitur quod si per statum imponitur pro homicidio pena pecuniaria, videtur recessum a pena legis. Contrarium dicit §. vbi rap. l. i. dic ut ibi.

LEX V.

Potestas non potest rebannire bannitum presentantem bi alium bannitum. Priores bene possent.

Multa pollicenti non est fides adhibenda.

Non omnes. §. Qui trassu git. Aduerte, per istum §. ter. ego puto quod priores, qui habent arbitrium super regimen ciuitatis possunt facere statuta, quod qui cepit ex bannitos similes si bi rebanniat. Non tamen audeam dicere per istum tex. quod potestas, vel capitaneus possit aliquem ex bannitum rebannire, si alium ex bannitum sibi representet, per hunc textum, qui dicit posse ei parci, nam puto quod hoc non pertineat ad rectores ciuitatis, sed ad superiores, ut in l. i. in fi. §. de questionibus. et Alii mo. nota, quod multa pollicenti non est fides adhibenda.

ADDITION.

Qui trassu git. Vide omnino quod dicit post Bar. in l. relegati. §. de pe. adde Bar. in l. §. si. §. de condi. ob. tur. cau. et vide Bar. in l. §. cum quis. §. de questio.

Sibi representet. Pro hoc facit quod no. Bartol. in l. p. reses C. de transact. et Bartol. in l. i. in prin. §. de vi. et arma. et vide ter. et Bald. in l. scut. C. de questionibus, quod bannitus presentans bannitum non liberetur.

LEX VI.

Damnatus ex contumacia, an dicatur damnatus pro maleficio.

Malefictum dicitur omne male factum.

Omne delictum. No. ex hoc prin. et ex contumacia, et contumacia est delictum. Et sic videtur casus questionis, an ille qui est ex bannitus per contumaciam, et videatur esse bannitus propter malefictum, quam questionem ponit Jm. C. de crim. stel. super rub. Iudicis sic omnis ex bannitus ex bannitur propter contumaciam, ut §. de requir. l. §. Statuta ergo que dicunt, quod ex bannitus pro maleficio puniatur, volunt dicere, quod causa illa, propter quam quis citatur, in qua quis contumax fuerit, si malefictum, ideo si quis fuerit citatus in causa pecuniaria, vel pro testimonio, et fuerit contumax, et cōdamnatur, non dicitur ex bannitus pro maleficio. Sed si quis fuerit citatus pro maleficio aliquo, seu ad aliquam penam, et fuerit contumax, et in isto processu fuerit condemnatus, dicitur condemnatus ex maleficio, ut hic, largo modo sumendo malefictum, pro eo quod est in non faciendo, sed stricto modo loquendo malefictum dicitur omne malefactum, ut supra, de penis. l. aut facta, facit quod not. C. si aduersus delict. l. i.

ADDITION.

Omne delictum. Ad istum textum vide pulchre Bar. conf. et volu. i. circa finem d. l. De hoc vide plene eod. per doctum Alexandrum in l. si mora. super glo. §. §. soluto matr. et Felyn. in c. ex literis, de constit. et in c. super eo in fine, de testibus, et in c. cum Bertholus, de re iudic. et Bar. in c. literis.

Quod contumacia. An contumacia sit delictum Et glo. not. tenuit quod sic, in l. si filius, supra de interrogatio. actio. sed Bartolus in l. si mora. supra soluto matrimonio, dicit, quod contumacia, sine mora non est proprie delictum in committendo, et sic non est verum malefictum, sed interpretatiue ideo cum statuta debeant stricte intelligi, statuta loquens de maleficio non habebit locum in contumacia. Sic patet, quod si bannitus pro maleficio impune posset occidi, tamen bannitus pro contumacia non facit quod notat glo. §. iii. question. prima in sum. et ita cum Bald. transit Innoc. in d. l. si mora, et vide Bal. in l. si. C. de crim. stel. et quod notat Bar. et Bal. in l. i. in fine si quis di. non obtempera. et quod ibi dicitur inueniens, et ita

men differentia inter maleficium et delictum. ut notat Bartolus qui non loquitur in laud facta. in prin. s. de penis. Et autem mora sit culpa delictum. vel dolus. vide quod dicitur post Bartolus in lege quod te. s. si cer. et. Et dicitur s. dicitur q. contumacia est delictum addit gl. in c. ex literis. de consuet. glo. quam ibi ad hoc notat Bartolus in l. si plures tutel. vers. ad secundam partem. s. de admiss. tut. Et tunc autem culpa sit crimen et pro eo possit accusatio sequi. vide quod notat Bartolus in l. pe. C. si aduer. lib. mar. in l. si iteret culpa in iudi. vel in contumacia. Et istis addit Bartolus in d. l. i. C. de cri. stel. Et an contumacia sit delictum. vide Imolus in l. pe. s. a crim. s. de pub. iud. et Bartolus in l. in multis. C. de appel. Alia item dolus sit crimen. Bartolus per illam text. q. sic in l. i. de fidei. tut. et ideo punitur crimine scellionatus. i. penae et ordinaria. sic dolus verus non presumitur. ut dicebat Cy. l. i. C. de cri. stel. addit l. i. s. de cri. stel. p. Bartolus in l. i. s. nunc tractemus. s. de tute et ra. dist. ad s. ubi appellat de maleficio veniat quibet dolus?

Al. C. esse bantus. Vide Bartolus in l. i. C. de mo. mulct. et il. s. C. de crimine scellio. Et an ex bantus propter contumacia dicitur bantus propter delictum. vide Bartolus in l. si mora. s. soluto matri. ubi vult quod dicatur esse delictum in omittendo. non in committendo. et.

LEX XIII.

Alcommeatus. Nota tunc ibi. diu. et. Et quo habes. q. quando tu allegas impedimentum. debes probare tantum fecisse. quod per se cesses. nisi impedimentum superuenisset.

ADDITIO.

Al. C. Qui commeatus. Adde text. ubi Bartolus in l. quibus diebus. in prin. de condic. demon. vide Bartolus in auth. Item si appellacione. C. de tpe. appel. et Bartolus in l. p. s. de appel. quod habes in l. pe. s. docere. s. ne quis cum. qui in ius vocat.

De Castrensi peculio. Tit. xvij.

LEX I.

An filiofamilias habeat heredem.

Relfamilias. Filiusfamilias non habet heredem ab intestato. secus si fuerit testatus. h. de cum l. seq. oppo. ad primam l. de leg. i. duos. s. de vulg. et pup. Sol. ut in gl. Secundo oppo. et videtur. q. pater possidet bona. que aliunde obtulerunt filio. eo. in re. bona filij. ut no. s. de pet. here. l. i. j. resp. Sol. ut ibi Ad l. seq. oppo. q. filiusfamilias habeat heredem. ut C. de epi. et cle. sacro facte. l. i. s. nepos. s. si quis a pa. fue. ma. Sol. fateor. q. iure anti. quo filius non habebat heredem nisi in duobus casibus. Specia libus qui ponitur in legib. contrariis. Ad hoc aduerte. Innuat gl. q. de iure anti. quo Digestorum filiusfamilias non habebat heredem nisi in uno casu. ut d. l. i. s. nepos. Ego dixi vobis aliter. q. in dote filiusfamilias habebat heredem de iure Digestorum. ut s. de pac. do. an. et ibi no. l. post dote. s. sol. matri. ubi tractatur. et ibi plenius habet. Et innuat gl. q. de iure Codicis filiusfamilias non habebat heredem nisi in casu d. l. sacrosancte. C. de epi. et cle. q. s. non est verum in iudicis h. heredem de iure Codicis in omnibus aduentibus. ut l. i. s. scilicet. C. de bo. que libe. de iure vero Autheti coru. non est dubium fin gl. et des. q. filiusfamilias in omnibus habeat heredem. ut in auth. de here. ab intest. s. si igitur defunctus. ista inuestigatio est utilis. propter ea que dicitur in l. post dote. s. soluto matri.

ADDITIO.

Al. C. Innuat glo. Adde Bartolus in l. i. s. dari. s. de bo. pos. et adde. quod fecus est in castrensisibus. ut not. doc. in l. si filiusfamilias. supra. de damno infecto.

LEX III.

Relictum filiofamilias. aduocato. pro emendis libris. dicitur quasi castrense. et quid in schola.

Mulier. Nota si aliquis reliquit filiofamilias aduocato aliquid ad emendos liberos. vel forte aliqua dominat libi equum. causa cum di per officia istud anumerabitur in quasi castrensi peculio. Quia daret scholam. qui ad huc non militat. sed militare addiscit. dicitur ibi in l. i. s. nec castrense. s. de collatio. bon.

LEX IIII.

Consensus patris. non requiritur filiofamilias agenti. in causa castrensi.

Miles. s. actionem. Per istum s. glo. que est C. de bonis liber. l. cu non solum. s. necesse. itate. que dicit. q. filio agenti in castrensi peculio requiritur patris consensus. quod est contra hunc textum.

Res apte ad militiam donate filiofamilias. censentur peculium castrense.

Predium si relinquitur. ut inde emanat et qui. dicitur castrense peculium.

Donatum filiofamilias quando dicatur peculium castrense.

Verba enuntiativa in contractibus inter easdem personas probant. si enuntiat super eo. quo partes libere disponere possunt.

Donatio fit alicui pro bene meritis. et bonis seruitijs habitis. quando ex tali assertione inducatur probatio meritorum.

Instrumento venditionis rerum ecclesie si dicitur preceps. bus legitimis tractatibus per hoc non probatur quod intercesserint.

S forte. Ista est notabilis lex. Oppo. s. co. tit. l. si militi in a. j. eo. l. castrense. Solut. intelligit. q. quod hic donabatur res non apte ad militiam. ut p. dia. et cetera immobilia. secus si darentur res ad militiam apte. ut in legib. contrariis. probatur hec distinctio C. co. l. i. lib. ro. l. i. Sed quero. quid si relinquitur predium ut vendatur. et inde sibi emat equos. et arma. et similia. an enunciat relinquitur in castrensi peculio. Respondet q. sic. ut s. co. l. i. Non obstat hec lex. q. hic fuit dictum. quod ille res essent in castrensi peculio. que tamen ad hoc apte non erant. Igitur tunc ista materia liqueat. distinguere sic. Quandoque donatur. vel relinquitur filiofamilias ab eo. qui libere per militiam erat notus. et tunc indistincte peculio castrensi aggregatur. ut s. co. l. i. v. Quandoque donatur ab alio. hic distinguere. Quedam sunt res nullo modo apte. ad castrense peculium. ut immobilia. ista non sunt castrensis peculij. etiam si fuerit expressum. ut hic. nisi fuerit dictum. quod vendatur. ut s. dicit. Quedam sunt res omnino apte ad castrense peculium. ut equi. et arma. et sunt castrensis peculij. ut s. co. l. i. in prin. et l. i. C. eo. l. castrense. Quedam sunt res que possunt esse apte ad castrense peculium. et ad alia. ut ferri. et tunc in istis distinguatur. Aut fuerunt donat. vel relicte ad hoc nominatim. et erunt castrensis peculij. Aut fuerunt simpliciter donat. vel relicte. et tunc secus. ut s. co. l. i. in militi. Item op. in auth. ut l. ma. et ante. in prin. Solut. ibi sufficit sola expressio voluntatis. ideo nihil extrinsecus requiritur. hic vero non sufficit sola voluntas ad constituendum castrense peculium. ideo requiritur quod probentur alia.

Ultimo hec lex facit in arg. ad infamia. Nos dicimus in l. opo. a. tima. C. de contrah. et commit. stipu. quod verba enuntiativa in contractibus probant inter easdem partes. Ego dico. quod illud est verum quando illa verba enuntiativa emanant super eo super quo partes possunt libere renuntiare. et ibi p. dicitur. et alias non presumitur. nisi probetur. ut hic. Et per hoc dico in questione. si alicuius donauit aliquid alicui pro meritis. et bonis seruitijs habitis. et receptis ab eo. si quidem ista donatio fit ab eo. qui possit donare libere. nullis precedentibus meritis. tunc ista verba enuntiativa inducunt probationem inter easdem partes. sed si de necessitate requiritur merita precessisse. et alias donare non possit. tunc illa verba non probarent merita precessisse. ut haec. notat. C. de collat. in l. si donatione. Et per hoc dicit. d. in d. instrumento venditionis facte a capitulo alicuius ecclesie. contineretur. precedentibus legitimis tractatibus. et. Ista verba inter easdem personas non probant. ut hic. Hoc etiam dixi vobis. s. de verb. oblig. l. sciendum. et ibi plenius scriptum.

ADDITIO.

Al. C. In l. optimam. Hoc limitat Bartolus in l. si donatione. C. de colla.

Al. C. Dicitur in questione. Vide Bartolus in d. l. si donatione. et in l. p. de versas. C. ma. et in auth. si quis in aliquo. C. de eden. et in aut. hoc ins potest. C. de sacrosan. eccle. Bal. in l. cu aliquis. C. de iure delib. jo. Andr. in addi. s. pec. in rub. de re. eccle. no. alie. Et hec faciunt ad questionem de qua per Bartolus in d. l. si donatione ubi per Fulz. Dy. in cons. incip. iure municipali. et vide Ale. in d. l. si donatione. et adde. Pau. de Cast. in con. c. i. in l. i. ubi sit nominatim. et.

Id. C. Precedentibus meritis. Nota Bartolus. velle. q. licet expressio meritorum non probat inter patrem et filium. q. tamen probat inter alias personas non prohibitas. hoc est adeo verum. q. licet appareat postea. tamen non poterit reuocari. Ista dicit Bartolus in c. sciscitatus. co. j. extra de referi. hoc tamen quod dicit Bartolus. videtur dubium per ea que dicit Alexan. in l. si donatione. C. de colla. in g. limitatione. cum vult. quod in l. Aquilius. s. de dona. valeat donatio. eo quod constabat ibi de meritis. ergo contra vult. quod non valeat. et tamen illa lex non loquitur inter personas prohibitas. cogita. Et doctrina tamen Bartolus. hic. insurget mirum.